

Reguleringsmyndigheten for energi
rme@nve.no

Deres ref. nr.3/2022

Vår ref.: Arvid Bekjorden

Vår dato: 19.09.2022

Høringsvar fra Distriktsenergi til RME sine forslag til endringer i modell for kostnadsnorm, korrigering for rammevilkår.

Distriktsenergi representerer vel halvparten av landets energiverk. Med dette følger våre innspill til høringen.

Kort oppsummering

Det pågår nå også et arbeid med å endre eller supplere oppgavevariablene i trinn 1 for Dnett. Det er ikke kjent nøyaktig hvordan geografiske forhold eventuelt vil reflekteres av en eventuell ny løsning her. Da det er en sammenheng mellom trinn 1 og trinn 2 i reguleringsmodellen mener vi det er lurt å avvente innføringen av de foreslåtte endringene i trinn 2 slik at disse kan innføres samtidig senere. Også overgangen fra 60/40 vekting til 70/30 gjør at det kan være fornuftig å vente. Vi har tidligere advart mot overgangen til at vektingen øker til 70/30 da vi mener modellen generelt ikke god nok til så stor vekting. De store investeringene bransjen står overfor i forbindelse med det grønne skiftet forsterker dette.

I tillegg til dette er prisene for kjøp av nettap økt betydelig, noe som påvirker effektiviteten ulikt avhengig av i hvilket prisområde selskapene ligger i. Det er i trinn 3 dette vil påvirke effektiviteten til selskapene. Vi vil også nevne at det pågår mange fusjoner fortiden, også blant front-selskapene noe som påvirker de andre selskapene. Totalt sett gjør alle disse momentene at vi anbefaler en utsettelse av innføringen av de foreslåtte endringene i trinn 2, slik at disse kan sees i sammenheng med det pågående arbeidet i trinn 1. Vi vil også nevne at fjerningen av jordkabelvariabelen får dramatiske konsekvenser for mange selskap. Enkelte selskap får en tosifret nedgang i effektiviteten. Distriktsenergi anbefaler derfor at dersom RME opprettholder at denne skal utfases, bør dette skje over flere år slik at konsekvensene ikke blir så store.

Bakgrunn for høringen

Dagens tilnærming ble innført i 2016. RME har nå oppdatert datagrunnlaget for variablene. De har også vurdert om hvilke nye forhold det bør lages rammevilkårsvariabler for, og om det finnes bedre kartgrunnlag eller bedre måter å formulere variablene på.

Forskrift for kontroll av nettvirksomhet spesifiserer ikke hvordan de sammenlignende analysene skal ta hensyn til rammevilkår. Fra 2007 til 2012 inkluderte RME rammevilkårsvariabler i effektivitetsanalysen (DEA), og fra 2013 introduserte de et korrigerende trinn (trinn 2). Først brukes DEA for å beregne nettselskapenes relative kostnadseffektivitet. I analysen defineres så innsatsfaktorer (kostnader) og oppgaver. DEA identifiserer selskapene som har lavest kostnader i forhold til oppgavene, og disse blir referanseselskaper for de andre selskapene. Selskapene får et DEA-resultat som sier hvor effektive de er i forhold til referanseselskapene. Analysen tar kun hensyn til de oppgavene som er kvantifisert i modellen, og anser ellers selskapene for å være helt like.

I realiteten er selskapene utsatt for ulike rammevilkår som påvirker kostnadene. Uten å ta hensyn til dette er det risiko for at kostnadsnormene ikke blir representative. Det er ulike kostnader knyttet til rammevilkår. RME kjører en regresjon for å identifisere hvordan rammevilkårene påvirker DEA-resultatene. Denne effekten kalles «prisen» på rammevilkåret. Den brukes til individuelle korrigeringer av DEA-resultatene i trinn 2. Selskaper som har mer utfordrende rammevilkår sammenlignet med sine referanseselskaper, får en positiv justering av effektivitetsresultatet sitt. Selskaper som har mindre utfordrende rammevilkår sammenlignet med sine referanseselskaper, får en negativ justering av resultatet. Variablene som er inkludert i dagens modeller er: Andel høyspent jordkabel, faktor av skog og helning, andel luftnett i barskog, faktor 1: løvskog, småkraft og helning, faktor 2: øyer, kystnærhet, vind og andel sjøkabel og til slutt faktor 3: kuldegrader, is, snø og nordlig breddegrad.

Distriktsenergis innspill

Distriktsenergi mener rammevilkårskorrigeringsene i beregningen av nettselskapenes inntektsramme er meget viktig og avgjørende for at modellen skal kunne fungere som et sammenligningsgrunnlag mellom nettselskapene. Dette for å få en så rettferdig og nøytral modell som mulig. Det er rammevilkårsjusteringen i trinn to som er viktig for at selskaper med ekstra utfordringer skal kunne oppnå tilfredsstillende effektivitet i RME's inntektsrammeregulering.

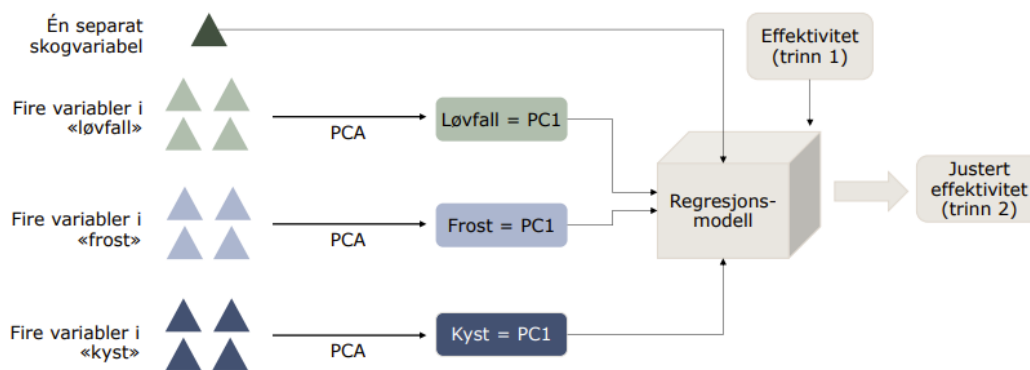
Distriktsenergi er fornøyd med at den prosentvise delen som rammevilkårskorrigeringen utgjør av den totale inntektsrammen, er økt i forhold til dagens nivå. Det er også bra at det i hovedsak er brukt lengre tidsserier i beregningene.

Distriktsenergi mener at KILE-kostnadene er riktig å fordele som et snitt over noen år. Distriktsenergi har vært opptatt av at en del variabler, som i dag treffer for få nettselskaper (til å kunne brukes som en separat variabel) heller kan kombineres i flere forhold sammen i en variabel. Slik vi erfarer har RME tatt hensyn til dette i de nye beregningene. Som eksempel på dette kan nevnes steder som ikke er øyer, men som allikevel har de samme ulempene samt stengte veier og reinsdyr parring/kalving med flere. I motsatt fall vil

selskaper som kan ha betydelige kostnader, måtte bære denne uten noen form for korrigerings i trinn 2.

Justeringen i trinn 2 vil endre seg for et selskap når det er et skifte i mønsterselskapet, som kan skje for eksempel etter en fusjon. Da er det viktig at man ser på den totale endringen i trinn 2-effektivitet, siden endringene i trinn 1 og trinn 2 kan gå i motsatt retning av hverandre.

Statistisk metode:

Figur 1. Oversikt over metoden, gitt de nye foreslåtte variablene. Flere enkeltvariabler samles i komposittvariabler (Løvfall, Frost, og Kyst) ved PCA-metoden, før disse brukes inn i en regresjonsmodell. De er da formulert som differanse mot mønsterselskapets verdi på variabelen.

Høringsdokumentet beskriver prosessen med å teste mange ulike variabler manuelt, før man etter hvert ender opp med hvilke som skal inngå i komposittvariablene. Det beskrives at det tas hensyn til at hvorvidt en variabel blir signifikant eller ikke kommer an på hvilke andre variabler en har med i modellen, ved å teste flere variabler i kombinasjon manuelt.

Det er likefullt ikke helt klart fra dokumentet hvorfor akkurat de kandidatvariablene som ble valgt ut til å inngå i komposittvariablene har blitt valgt framfor andre, eller hvorfor akkurat disse fire variablene til regresjonsmodellen er valgt ut. Det hadde vært interessant å vite i hvordan effektstørrelse inngår i utvelgelsen, selv om vi antar at dette også har vært et kriterium i prosessen. Kanskje er det også verdt å se nærmere på hvordan totaleffekten av flere variabler påvirkes når de kombineres i en komposittvariabel slik det nå gjøres.

Til sist kunne det vært interessant å sammenligne resultatene med output fra en mer «automatisk» utvelgelsesprosess og/eller regresjon, selv om dette er noe man bør være forsiktig med å stole for blindt på.

Rnett

Den rammevilkårsvariabelen som i dag er i bruk for regionalnettet har ikke vært signifikant og dermed ikke ført til korrigerings i de to siste årene. I det nye forslaget har RME samlet et stort antall kandidatvariabler for regionalnettet, men finner få tegn til statistisk signifikans -

både når de testes én og én og sammen. Dette fører til at det foreslås å ikke gjøre noen rammevilkårskorrigerer for Rnett framover.

For Rnett er det en ekstra utfordring at datasettet er lite (34 selskaper i regresjonen) og at variansen i effektivitet i trinn 1 er større enn for Dnett. Et lite utvalg og stor varians gjør det vanskelig å finne statistiske sammenhenger, selv om de egentlig skulle være til stede. Dette problemet kan forventes å forverre seg etter hvert som flere selskaper slår seg sammen, og vil nok også dukke opp for Dnett før eller senere. Det vil være uheldig for modellen hvis variabler som blir funnet signifikante og betydelige i dag, gradvis dropper ut i årene framover bare fordi datasettet blir mindre.

Korrigerer for lavspent del av Dnett

I høringsdokumentet argumenterer RME med at siden oppgavevariablene i trinn 1 er basert på høyspentnettet, er det riktigst å «korrigerer DEA-resultatet for forhold som rammer anleggene i trinn 1, det vil si høyspentnettet». Vi antar imidlertid at hvis det er eksogene forhold som virker spesielt kostnadsdrivende for lavspentnettet, burde det være et argument for å vurdere det som rammevilkår. Effektiviteten som beregnes i trinn 1 handler om selskapenes total kostnad, som også omfatter kostnadene for lavspentnettet.

Variabler basert på forhold rundt det faktiske nettet, og koblinger til trinn 1.

Som kjent vurderes det også i øyeblikket å innføre oppgavevariabler i Dnett som er basert på et kunstig nett framfor det faktiske nettet. Ved et kunstig generert nett som ikke tar tilstrekkelig hensyn til topografi kan dette skape utfordringer. Ut over akkurat dette, kan det også virke inkonsistent med et trinn 1 basert på et kunstig nett mens flere av trinn 2-variablene gjelder for forholdene rundt faktisk nett.

Jordkabel

Det finnes prinsipielle argumenter for hvorfor det ikke bør være en jordkabelvariabel i trinn 2. Samtidig er det verdt å merke seg at ved å fjerne dette, er det ikke lenger noe ekstra insentiv til å velge jordkabel i reguleringsmodellen. I den grad luftlinjer har betydelige negative eksternaliteter (visuelt inntrykk, risiko for skader, etc.), er ikke dette regnet inn i reguleringen av nettselskapene. Det betyr at det fortsatt kan være et spørsmål om ekstra insentiv for jordkabel burde være til stede på noen måte, selv om det ikke er en del av trinn 2. Vi vil også nevne at fjerningen av jordkabelvariabelen får dramatiske konsekvenser for mange selskap. Enkelte selskap får en tosifret nedgang i effektiviteten. Distriktsenergi anbefaler derfor at dersom RME opprettholder at denne skal utfases, bør dette skje over flere år slik at konsekvensene ikke blir så store.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.

Knut Lockert
Daglig leder